

nunk, a megtalált objektumokat feltárnunk és dokumentálnunk.

Ennek eredményeként képet kaphattunk a Tarnócza partján élt egykori, feltehetően pásztorkodó népesség településének maradványairól. Feltártunk négy házmaradványt, három különböző méretű beásást, valamint 19 különféle méretű, feltehetően anyagnyerő és szemétködröt. A leletek között kevés fémtárgy, több szürkésfehér csigavonalas, fenékbélyeges edénytöredék, egy-két bogrács töredék, valamint számos őrlőkő töredék volt. A település követte az egykori Tarnócza partak vonalát, szorosan közel ahhoz.

Sajnos a munkánk jórészt igen mostoha időjárásban tudtuk végezni, sőt az utolsó időszakban már szinte csak locsogó vízben és sárban dolgoztunk.

Konzulens: Domboróczki László

FODOR LÁSZLÓ

193. Vörs, Battyáni disznólegelő

(Somogy megye) *B; LT; R6; A*

Az 1985 óta folyó ásatáson ebben az évben 1000 m²-es felületen végzett feltárás során 144 objektumot tártunk fel. A 40-nél több őskori objektumból viszonylag kevés korát lehetett meghatározni, többségük valószínűleg bronzkori. Folytattuk a 760-as nagy, kisapostagi, árokszerű gödör feltárását, a Somogyvár-Vinkovci kultúra leletanyaga négyzetes, kerek illetve szabálytalan körvonalú objektumokból került elő. Egy igen nagyméretű, méhkas alakú veremből a mészbetétes kerámia kultúrájának jellegzetes fecskefark alakú bronz csüngője került elő, egyéb leletanyag nélkül. Ez a jelenség utal arra, hogy a meghatározhatatlan korú, nagy méhkas alakú gödrök egy része lehet középső bronzkori is (és nemcsak kisapostagi). Ugyanakkor a korábbi megfigyeléseink alapján valószínű, hogy a döngölt aljú, viszonylag kisméretű, négyzetes objektumok többsége valószínűleg a Somogyvár-Vinkovci kultúrába tartozik, akár leletanyag nélkül is.

A mészbetétes edények népe kultúrája temetőjéből egy sűrű sírcsoport 33 sírját tártuk fel, 23 szórthamvasztásos, 9 urnás-hamvasztásos rítusú volt, elpusztult sírokra utaló cserepek 4 esetben kerültek elő. Szokatlan rítusú a 999. sír: a sekély mélységű, ÉK-DNy irányítású sírban egy enyhén zsugorított, bal oldalára fektetett gyermek feküdt, arca előtt kisbögre, hátul, a vállánál tál volt.

Az urnamezős kultúra (HAI-A2) hamvasztásos temetőjének huszonhét újabb sírjából tizenhárom urnás, kilenc szórthamvasztásos rítusú, öt sír rítusa nem megállapítható. A sírok két különálló sírcsoporthoz tartoznak. A sírok kerámiájától eltérő jellegű leletanyagot tártunk fel az egyetlen urnamezős korba tartozó gödörből.

A négy La Tène-kori települési objektumból az egyik egy igen jelentős leletanyagot szolgáltató, leégett kelta ház volt. A téglalap alaprajzú, döngölt padlós épülethez a DK-i oldalon számos gödör csatlakozott, valószínűleg valamilyen formában a házhoz tartozik. A gazdag LT D-korú kerámiaanyag mellett sok vassalak, vasfibulák és eszközök, valamint agyag amulett került elő. Két esetben a korábbi bronzkori objektum felső rétegeiben talált leletanyag meg nem figyelhető, sekély kelta objektumra (egyik esetben esetleg házra) utalt.

A tizennyolc római objektumból az előző évben részben feltárt építmény-részleten kívül túlnyomó részben ovális keresztmetszetű tároló vermek kerültek elő, valamint egy tűzhely, és egy igen nagyméretű, formátlan gödör, amelyet valószínűleg földkitermelésre használtak. A leletanyag két különböző időszakra utal: egy középső császárkori és egy késő római telepre, melyek részben elkülönülnek egymástól.

A 9. századi temető padmalyos sírjai (kilenc sír) mellékletekben szegényesek, jelentős azonban az egyik sír ezüst, többszörös „S” végű fülbevaló párja. Megfigyelhető volt, hogy a felnőtt sírokhoz sok esetben szorosan kapcsolódnak, részben rájuk is temették a gyermeksírokat. Az egyik urnás-hamvasztásos sír (1018. számú) is 9. századi, az első ilyen Somogy megyében: A prágai típusú fazékban a hamvak között egy vaskés volt. Talán szintén e korba tartozik egy sekély árokszerű objektum (975. számú), melyből szaltovoi fazék töredékét tártuk fel.

HONTI SZILVIA – NÉMETH PÉTER GERGELY

194. Zalavár, Szentgyörgyvári út

(Zala megye) *U*

A Zalavár községét ellátó gázvezeték a Szentgyörgyvári útnak nevezett földút szélén 230 m hosszúságban 20 településobjektumot vágott át. Az objektumok többsége az újkőkori DVK (Keszthelyi csoport) időszakában volt használatban. A leletek közül kiemelkedő egy nagyobb edény teljesen szokatlan díszítéssel. A lelőhely déli részén a kora bronzkori kisapostagi kultúra hulladékgyödrői kerültek elő.

MÜLLER RÓBERT

195. Zalavár-Vársziget Szent Adorján zarándoktemplom (ún. „Szentélykörüljárás templom”)

(Zala megye) *A; M; Á*

A Cs. Sós Ágnes által a 1980-as években nagyrészt már feltárt templom nyugati homlokfalának teljes hosszában és a hozzá – mint most kiderült, később, de még a Karoling-korban – épített kerek torony alapfalait tártuk

fel újra, tisztázva egyúttal azoknak a nagyméretű Árpád-kori gödröknek a templomhoz való viszonyát is, amelyek az ekkorra már jórészt elbontott nyugati templomfal alapozásának nagy részét is megbolygatták. A gödrökbe dobált kövek egyikén egy felirat töredéke volt, amit később egy vakolatréteggel eltakartak. Elkezdtük kiásni a „Westwerk” alapfalainak maradványait is, bár ezekből Cs. Sós Á. feltárása miatt már szinte semmi sem maradt meg.

Másik feltérési területünket a szentély mögött jeleltük ki, ahol Cs. Sós Á. a dokumentációban azt jelezte, hogy csak „részben feltárt”. Itt a templomot keletről kerítő palánkfal alapárkának egy szakaszát, egy vermet és egy kemence maradványát, továbbá több rétegben sírokat bontottunk ki. A legalsó sírrétegben többször is sikerült viszonylag jó állapotban maradt deszkakoporsó, fa sírpítmény maradványait kibontani, dokumentálni. A sírok jórészt melléklet nélküliek, de egy bolygatott gyermeksírban említésre méltó egy késő avar kori, keskeny pajzsos öntött bronz övveret. A palánkfal közelében egy sírban pedig edénymelléklet volt, ami már a 10. századi időszak emléke. Több sírban festett vakolat töredéket találtunk. Gyakoribb lelet még a háromszög átmetszetű huzalból hajlított, szegecselt végű gyűrű, az egyik sírban pedig kétoldalas szőlőfürtös ezüst fülkarika pár volt.

Az ásatáson részt vett Hajnal Zsuzsa, Mersdorf Zsuzsa és Nora Liljeholm egy. hallgató.

SZŐKE BÉLA MIKLÓS – RITOÓK ÁGNES

196. Zalalövő, Vasútállomás

(Zala megye) R6; Á

1998. március 25–május 18. között folytattuk az 1997. őszén megkezdett leletmentésünket a fent nevezett leltérhelyen. Az előző évi feltérások óta lebontott vízmű területén és a szintén elbontott vasúti töltés alatt kapcsolódtunk az 1997. évi feltérési területéhez.

A római kori épület teljes alaprajzát sikerült tisztázni: a nyolc helyiség 20×14 méteres téglalap alakú területen helyezkedett el. Az épületen belül az objektumok alapján (tűzhelyek, cölöplyukak stb.) több építési periódust lehetett megállapítani.

Az épület egyik helyiségén belül kiemelkedő objektum egy, a ház padlója alatt jelentkező gödör, melyben egy ép római edény, ló hosszúcsontok és alsó állkapocs feküdt. A gödörben más lelet nem fordult elő.

Az épületen kívül, attól K-re és D-re kavicsos külső járósíntet tártunk fel. Ennek az épülettől K-re fekvő részén gazdasági tevékenységre utaló nyomokat találtunk. Tovább K-re sekély mélyedésekben felhalmozott, jelentős mennyiségű római kori lelet (kerámia, terra sigillata, fémleletek, érmek, üvegleletek stb.) került feltérásra.

A római épület K-i oldalán egy, a lehullott tegulákat vágó, téglalap alakú, erősen faszenes kitöltésű Árpád-kori gödröt tártunk fel, jelentős kerámiaanyaggal.

Az ásatáson részt vett: Frankovics Tibor ásatási technikus.

H. SIMON KATALIN –
HORVÁTH LÁSZLÓ ANDRÁS – KVASSAY JUDIT